

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 1228/08-2

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Mikšića, predsjednika vijeća te Jasne Guštek, mr. sc. Jadranka Juga, Gordane Jalšovečki i Đure Sesse, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D. I. građevinskog materijala d.o.o. V., protiv tuženika D. M. iz V., kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici u O. društvu B. & Č. iz V., radi namirenja tužiteljevog potraživanja iz založene nekretnine, odlučujući o reviziji tuženika protiv presude Županijskog suda u Vukovaru poslovni broj GŽ-1590/08 od 10. srpnja 2008., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Vinkovcima poslovni broj P-971/07 od 8. svibnja 2008., u sjednici vijeća održanoj 14. srpnja 2010.

r i j e š i o j e :

Ukidaju se presuda Županijskog suda u Vukovaru poslovni broj GŽ-1590/08 od 10. srpnja 2008. i presuda Općinskog suda u Vinkovcima poslovni broj P-971/07 od 8. svibnja 2008. i predmet se vraća sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

O troškovima postupka u povodu revizije odlučiti će se u konačnoj odluci.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom naloženo je tuženiku dopustiti namirenje tužiteljeve tražbine u iznosu od 544.006,90 kn sa zakonskim zateznim kamatama od 19. srpnja 2007. do isplate sudskom prodajom založenih nekretnina kč. br. 1790, zk. ul. broj 767 k.o. V. – kuća broj 1. u ... površine 547 m² i kč. br. 1792/1, zl. ul. broj 768. k.o. V., - kuća br. 5. u ... - zgrada i dvorište površine 623 m² te je naloženo tuženiku tužitelju naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 10.000,00 kn.

Drugostupanjskom presudom odbijena je žalba tuženika kao neosnovana i potvrđena je presuda suda prvog stupnja.

Protiv drugostupanjske presude reviziju je podnio tuženik zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da revizijski sud ukine pobijanu i prvostupanjsku presudu i predmet vrati na ponovno suđenje, podredno da preinači pobijanu presudu na način da odbije tužbeni zahtjev tužitelja uz naknadu parničnih troškova tuženiku.

U odgovoru na reviziju tuženika, tužitelj poriče navode revizije i predlaže Vrhovnom sudu Republike Hrvatske odbiti tužnikovu reviziju kao neosnovanu i tuženika obvezati da naknadi prouzročene troškove.

Revizija je osnovana.

Predmet ovog spora je namirenje potraživanja tužitelja u iznosu od 544.006,90 kn s pripadajućom zateznom kamatom prodajom založenih nekretnina.

Prema odredbi čl. 392. a. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03 i 88/05 – dalje: ZPP), koja se u ovom predmetu primjenjuje na temelju odredbe čl. 52. st. 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 84/08), revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je da je ugovorom o dugoročnom kreditu koji je sklopljen između Z. B. d.d. Z. i J. d.d. V. 30. ožujka 2001. Z. B. stavila na raspolaganje J. 256.703 DEM, a da je u tom ugovoru tužitelj bio sudužnik J.. Također je utvrđeno da je na temelju tog pravnog posla sklopljen predmetni ugovor o založnom pravu između tužitelja, kao vjerovnika, J. kao dužnika, te roditelja tuženika J. M. i M. M., kao založnih dužnika 2. travnja 2001., te su radi osiguranja tražbine tužitelja odredbom čl. 2. tog ugovora roditelji tuženika kao založni dužnici dali u zalog svoje nekretnine i dozvolili da se tužitelj upiše kao založni vjerovnik u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Vinkovcima na tim nekretninama. Roditelji tuženika J. M. i M. M. prenijeli su vlasništvo na predmetnim nekretninama na tuženika te je tuženik upisan u zemljišnim knjigama kao vlasnik predmetnih nekretnina.

Na temelju navedenih utvrđenja sudovi nižeg stupnja su prihvatili tužbeni zahtjev zaključivši da je tuženik založni dužnik i da je tužitelj protiv njega ovlašten tražiti namirenje svog potraživanja iz vrijednosti založenih nekretnina, odnosno da je tuženik dužan trpjeti to namirenje. Kako prema potvrdi Z. B. od 18. srpnja 2007. o ukupnom dugovanju prema ugovoru o dugoročnom kreditu 18. srpnja 2007., proizlazi da ukupno dugovanje zajedno sa redovnim zateznim kamata iznosi 544.000,90 kn, sudovi su prihvatili u cijelosti tužbeni zahtjev.

U postupku pred općinskim i županijskim sudom utvrđeno da je na tuženika upisano pravo vlasništva na predmetnim nekretninama koje su bile opterećene hipotekom.

Dakle, tuženik kao vlasnik hipotekom opterećene nekretnine dužan je trpjeti namirenje iz vrijednosti te nekretnine.

Prema odredbi čl. 336. Zakona o vlasništvu i drugom stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 – dalje: ZV) založni vjerovnik je ovlašten ostvarivati svoje pravo na namirenje iz vrijednosti zalog, a koje pravo ostvaruje putem suda na način određen tim Zakonom i na način određen propisima o ovrsi novčanih tražbina, time da ima pravo od svagdašnjeg vlasnika i od svakog trećeg zahtijevati da trpi namirenje zalogom osigurane tražbine iz

vrijednosti založene stvari, a po svojoj volji može izabrati hoće li zahtijevati namirenje svoje tražbine ponajprije iz vrijednosti zaloga ili iz imovine svog dužnika ili istodobno i zaloga i dužnikove imovine.

Tužitelj, ovdje kao založni vjerovnik (na temelju ugovora o založnom pravu, čl. 307. ZV) upravo zahtijeva ono što je ovlašten zahtijevati, a to je da je tuženik kao vlasnik zaloga dužan trpjeti namirenje tražbine tužitelja iz vrijednosti zaloga ostvarene prodajom na javnoj dražbi.

Pasivno legitimiran u parnici u kojoj se traži namirenje iz vrijednosti zaloga je svagdašnji vlasnik zaloga, a to je tuženik koji je postao vlasnik založene stvari i to nakon što je tužitelj stekao založno pravo (hipoteku) na stvari kojom je osigurao svoje potraživanje.

Međutim, osnovani su revizijski prigovori tuženika koji se odnose na visinu tražbine koja se namiruje prodajom predmetne nekretnine.

Založni dužnik je dužan trpjeti namirenje iz vrijednosti nekretnine radi namirenja tražbine koja je osigurana založnim pravom.

Nižestupanjskim presudama tuženiku je naloženo namirenje točno određene tužiteljeve tražbine, tj. tražbine u iznosu od 544,006,90 kn sa zateznom kamatom i troškovima. Iz potvrde Zagrebačke banke od 18. srpnja 2007. proizlazi, kako su to utvrdili i nižestupanjski sudovi da se navedeni iznos odnosi na dospjelu, nedospjelu glavnice, redovne i zatezne kamate, a iz izvotka iz zemljišnih knjiga proizlazi da je pravo zaloga uknjiženo na nekretninama u vlasništvu tuženika radi osiguranja tražbine u iznosu od 256.703 DEM (1.000,000,00 kn) s redovnom kamatnom stopom od 8 % godišnje.

Založno pravo stječe se upisom u zemljišne knjige (čl. 309. ZOV), pa je dakle, tužitelj stekao založno pravo na nekretnini u vlasništvu tuženika radi osiguranja točno određen tražbine (256.703. DEM- 1.000.000,00 kn – s redovnom kamatnom stopom od 8 % godišnje) koja je upisana u zemljišnim knjigama. Prema tome, tužitelj kao založni vjerovnik ima pravo tražiti namirenje iz vrijednosti nekretnine (zaloga) samo one tražbine radi čijeg je osiguranja zasnovano založno pravo pa su sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su prihvatili tužbeni zahtjev radi namirenja tražbine koja obuhvaća dio glavnice, redovne i zatezne kamate (ukupno 544.006,90 kn) sve zajedno sa zateznim kamatama.

Kako zbog pogrešnog pravnog pristupa sudovi nisu utvrdili sve činjenice potrebne za pravilnu primjenu prava, valjalo je na temelju odredbe čl. 395. st. 2. ZPP-a prihvatiti reviziju tuženika i ukinuti nižestupanjske presude te predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku prvostupanjski sud će raspraviti i pitanja koja je tuženik isticao tijekom postupka tj. da je podmirio dio potraživanja, vodeći računa o tome da tužitelj kao založni vjerovnik ima pravo tražiti namirenje iz vrijednosti nekretnine (zaloga) samo one tražbine radi čijeg osiguranja je zasnovano založno pravo.

Na temelju odredbe čl. 166. st. 3. ZPP-a ostavljeno je da u troškovima postupka u povodu pravnog lijeka odluči u konačnoj odluci.

U Zagrebu 14. srpnja 2010.

Predsjednik vijeća:
Ivan Mikšić, v.r.